

Olli Wikberg

22.8.2019

VN/5031/2019
VN/5031/2019-OM-2

VM092:00/2019

Oikeusministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi eräiden valtiovarainministeriön hallinnonalan erityislaeissa olevien viittausten poistamisesta tai muuttamisesta viittauksiksi lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa**Yleiset huomiot**

Valtiovarainministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otsikossa mainitussa asiassa. Oikeusministeriö esittää lausuntonaan seuraavan.

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi valtiovarainministeriön rahoitusmarkkinaosaston hallinnonalan erityislaeissa olevat viittaukset kumottavaan hallintolainkäyttölakiin viittauksiksi lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (jäljempänä myös HOL), joka tulee voimaan 1.1.2020. Esityksessä ehdotetaan lisäksi erillisten tarkempien muutoksenhakua koskevien säännösten poistamista siltä osin kuin niitä voidaan pitää HOL:n voimaantultua päällekkäisinä ja tarpeettomina. Oikeusministeriö tarkastelee tässä lausunnossa muutoksenhakusäännöksiä myös kokonaisuutena ja esittää huomioita, joiden perusteella säännöksiä voidaan edelleen kiteyttää ja selkeyttää.

Luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi eräiden valtiovarainministeriön hallinnonalan erityislaeissa olevien viittausten poistamisesta tai muuttamisesta viittauksiksi lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa sisältyvien lakiehdotusten osalta voidaan kootusti todeta, että kaikkien lakien HOL-viittausten osalta tulee erikseen varmistua säädöskokoelman numeron (808/2019) mahdollinen lisäämistarve muutettaviksi ehdotettaviin säännöksiin. Samalla oikeusministeriö kiinnittää yleistä huomiota siihen, että lakiluonnoksissa mainittujen lukuisten eri tahojen päätösten yhteydessä käytetään vaihtelevasti verbiä ”antaa” ja ”tehdä”. Tältä osin lakiluonnokset saattavat edellyttää myös laajempia yhdenmukaistamistoimenpiteitä.

Lakiehdotuskohtaiset muutoksenhakusäännökset**1. Lakiehdotus (Kiinteistörahastolaki)**

Lakiluonnoksen 18 e §:ssä ehdotetaan säädettäväksi oikaisun ja muutoksen hakemisesta kiinteistönarviointilautakunnan päätökseen. Säännöksen 1 momenttiin, jossa säädetään oikaisuvaatuksesta, ei ole lakiluonnoksessa ehdotettu tehtäväksi muutoksia. Momenttia voitaisiin kuitenkin selkeyttää jatkovalmistelussa muotoilemalla se seuraavalla tavalla:

”Kiinteistönarvioitsijakoetta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua kiinteistönarviointilautakunnalta. Oikaisuvaatuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.”

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläesplanadi 10
00023 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 67730
Internat. +358 9 160 67730

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
oikeusministerio@om.fi
www.oikeusministerio.fi

Olli Wikberg

22.8.2019

VN/5031/2019

VN/5031/2019-OM-2

Säännöksen muutettavaksi ehdotettu 2 momentti voidaan vastaavasti kiteyttää yhteen lauseeseen, jossa todetaan, että ”Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).”

2. Lakiehdotus (Laki Suomen Pankista)

Lakiluonnoksen sisältämät muutosehdotukset lain 16 ja 28 §:iin ovat luonteeltaan lähinnä viitatus hallintoprosessilain nimeä koskevia ja uudesta prosessisääntelystä johtuvien päällekkäisyyksien poistoja. Muutoksia voidaan pitää selkeyttävinä ja osin myös välttämättöminä. Oikeusministeriö kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että säännöstekstissä tulee mahdollisuuksien mukaan välttää ”siten kuin”-rakenteen käyttämistä (ks. esim. 28 §:n 3 momentti).

3. Lakiehdotus (Laki Suomen Pankin virkamiehistä)

Lakiluonnoksen 33 §:n 1 momenttia voitaisiin selkeyttää jatkovalmistelussa jakamalla pitkä virke ehdotetut muutokset huomioon ottaen kahteen osaan. Momentin ensimmäinen virke voitaisiin päättää seuraavasti: ”...saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.” Tämän jälkeen momentissa todettaisiin, että ”Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)”.

Myös muutettavaksi ehdotettua 33 c §:n 1 momenttia tulisi selkeyttää edellä kuvatulla tavalla (ks. 33 §:n 1 momentti).

5. Lakiehdotus (Laki Finanssivalvonnasta)

Lakiehdotuksen muutoksenhakusäännöstä (73 §) on tarpeen selkeyttää jatkovalmistelussa. Pykälän 1 momentin rakennetta voidaan muuttaa siten, että siinä todetaan ensinnäkin yleisellä tasolla, että ”Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).” Toiseksi samassa momentissa säädettäisiin ehdotuksen mukaisesti muutoksenhausta Finanssivalvonnan päätökseen. Oikeusministeriö kiinnittää edelleen huomiota siihen, että ”siten kuin”-rakenteen käyttöä tulee mahdollisuuksien mukaan välttää. Saman pykälän muutettavaksi ehdotettu 2 momentti käy edellä esitetyn ja HOL:n johdosta tarpeettomaksi, joten se tulee kumota.

Finanssivalvonnan oikeudesta hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen säädetään nyt kyseessä olevan pykälän viimeisessä momentissa. Momenttiin ei ole ehdotettu tehtävän muutoksia. HOL 109 §:n 2 momentin mukaan alkuperäisen hallintopäätöksen tehneellä viranomaisella on oikeus hakea muutosta valittamalla hallintotuomioistuimen päätökseen, jolla hallintotuomioistuin on kumonnut viranomaisen päätöksen tai muuttanut sitä. Viranomaisen valitusoikeudesta ei siten ole tältä osin enää tarpeen säätää erikseen. Edellä mainitusta johtuen ja päällekkäistä sääntelyä välttämällä jatkovalmistelussa tulee harkita ensin mainitun momentin kumoamista tarpeettomana.

6. Lakiehdotus (Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta)

Lakiehdotuksessa on esitetty HOL:sta johtuvia muutoksia muutoksenhakusäännöksen 2 ja 3 momentteihin. Ensin mainitun momentin osalta oikeusministeriö toteaa, että momenttia voidaan selkeyttää jatkovalmistelussa muotoilemalla se seuraavalla tavalla:

”Finanssivalvonnan oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).”

Saman pykälän 3 momentti, jossa säädetään muutoksenhausta hallinto-oikeuden päätökseen, käy edellä päällekkäisestä sääntelystä lausutun ja HOL:n johdosta tarpeettomaksi, joten se tulee

Olli Wikberg

22.8.2019

VN/5031/2019

VN/5031/2019-OM-2

kumota. Pykälän 1 momenttiin ei puolestaan ole ehdotettu lakiluonnoksessa muutoksia. Momenttia on kuitenkin mahdollista selkeyttää jatkovalmistelussa muotoilemalla se seuraavalla tavalla:

”Tässä laissa tarkoitettuun Finanssivalvonnan päätökseen määrätä valvontamaksu saa vaatia oikaisua 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista Finanssivalvonnalta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Finanssivalvonnan päätökseen määrätä valvontamaksu ei saa hakea muutosta valittamalla.”

8. Lakiehdotus (Arvopaperimarkkinalaki)

Lakiehdotuksen muutoksenhakusäännöksen ensimmäinen virke voidaan muotoilla jatkovalmistelussa yleisemmäksi siten, että siinä todetaan, että ”Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)”.

9. Lakiehdotus (Sijoituspalvelulaki)

Lakiehdotuksen jatkovalmistelussa muutettavaksi ehdotettu 11 luvun 24 §:n 2 momentti voidaan muotoilla siten, että siinä luovutaan rakenteesta ”siten kuin”. Tämän pohjalta momentin uusi muotoilu voi olla seuraava:

”Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).”

Edellä mainitun pykälän 1 momenttia ei ole ehdotettu muutettavaksi uudistuksen yhteydessä, mutta jatkovalmistelussa myös sen rakennetta ja sanamuotoja tulee muuttaa, jolloin momentin voi kirjoittaa muodossa:

”Sijoituspalveluyritys ja ulkomainen sijoituspalveluyritys saa vaatia oikaisua korvausrahaston tämän lain nojalla tekemään päätökseen Finanssivalvonnalta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).”

11. Lakiehdotus (Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta)

Lakiehdotuksen 17 luvun 3 §:n 1 momenttia voidaan selkeyttää jatkovalmistelussa jakamalla virke luonnoksessa ehdotetut muutokset huomioon ottaen kahteen osaan. Momentin ensimmäinen virke voidaan päättää seuraavasti: ”...saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen.” Tämän jälkeen momentissa todettaisiin, että ”Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)”.

12. Lakiehdotus (Laki rahoitusvakausviranomaisesta)

Lakiehdotuksen 7 luvun 6 §:n 1 momenttia voidaan selkeyttää jatkovalmistelussa samalla tavalla kuin mitä edellä on todettu 11. lakiehdotuksen osalta.

13. Lakiehdotus (Laki Rahoitusvakausviraston hallintomaksusta)

Lakiehdotuksen 8 §:n 2 momenttia voidaan selkeyttää jatkovalmistelussa samalla tavalla kuin mitä edellä on todettu 11. ja 12. lakiehdotusten osalta. Lisäksi samassa yhteydessä on perusteltua harkita muokattavan pykälän 1 momentin jälkimmäistä virkettä siten, että siinä todettaisiin ytimekkäästi, että ”oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003)”.

Olli Wikberg

22.8.2019

VN/5031/2019

VN/5031/2019-OM-2

14. Lakiehdotus (Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta)

Lakiehdotuksen niukoista perusteluista ei käy ilmi, miksi 8 luvun 8 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen alkuun ehdotetaan lisättäväksi sana "viraston". Perusteluista tai säännöksestä ei myöskään käy ilmi se, mistä mahdollisesta virastosta ylipäätään on kyse. Epätasmoisten ilmaisujen käyttäminen tulee välttää. Mikäli edellä viitatus viraston mainitseminen kyseisen säännöksen alussa ei kuitenkaan ole välttämätöntä, on lisäys perusteltua jättää tekemättä.

16. Lakiehdotus (Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä)

Lakiehdotuksen muutoksenhakua koskevan 11 luvun 1 §:n 1 momenttia voidaan jatkovalmistelussa selkeyttää muotoilemalla momentin muutettavaksi ehdotettava jälkimmäinen virke seuraavasti: "Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)".

Ylijohtaja

Johanna Suurpää

Lainsäädäntöneuvos

Olli Wikberg

Liitteet -

Jakelu VM Valtiovarainministeriö
VM Valtiovarainministeriö, Ursula Hiilivirta

Tiedoksi

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av dokument
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case:

VN/5031/2019

OM; VM; Lausuntopyyntö: HE laeiksi eräiden valtiovarainministeriön hallinnonalan erityislaeissa olevien viittausten pois

Asiakirja / Dokument / Document:

VN/5031/2019-OM-2

Oikeusministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi eräiden valtiovarainministeriön hal

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures:

Allekirjoittaja Undertecknare Signed by	Allekirjoituspäivämäärä Datum för underskrift Date of signature	Varmenteen myöntäjä Certifikatutfärdare Certificate issued by
Wikberg Olli 91176765Y	2019-08-22T11:46:27	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Qualified Certificates - G2\ OK
Suurpää Helka 91175671N	2019-08-22T14:48:10	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Qualified Certificates - G2\ OK

Sähköinen varmennetieto / Elektronisk certifikatuppgift / Electronic certificate information:

c4e4a18c989367798b5ae73f11aad3b9